SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

FRITT Premium Gives bort med kupong och omslag. ROYAL CROWN SOAP Sänd efter fri Katalog. 654 Main St., Winnipeg.

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ROYAL CROWN SOAP Sänd efter fri Katalog. 654 Main St., Winnipeg. FRITT Premium Gives bort med kupong och omslag.

ÅRG. (YEAR) 29. LÖSNUMMER 10 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 15 SEPTEMBER 1921. LÖSNUMMER 10 CENTS No. 37

Politisk vecko-revy för Canadas folk.

Federalvalen komma troligen att gå av stapeln i slutet av nov. Alla partier förbereda sig nu som bäst för valkampanjen. U. G. G. erbjuder sig att etablera en kreatursring.

FARMARE OCH ARBETARE NÄRMA SIG NU VARANDRA.

OMORGANISATIONEN av kabinettet är nu den stora frågan i Ottawa. Den 8 ds., meddelades därifrån, att alla utom fyra av medlemmarna inlämnat sina avskedsansökningar. De fyra kvarstående äro: premiärminister Meighen, finansminister Henry Drayton, jordbruksminister Tolmie samt ministern utan portfölj, Edward Kemp.

Mr. Meighen säges nu ägna hela sin uppmärksamhet åt omorganiserandet av sitt kabinett. Så snart detta fullbordats, kommer han att utgiva ett valmanifest samt sedan företaga en snabb tripp till Portage la Prairie, Man., för att där tala till sin egen valkrets. Därefter återvänder han genast till Ottawa för att börja sin valkampanj.

Man väntar att denna omorganisation skall vara färdig denna vecka. Sedan följer som sagt hans manifest, därpå kungörandet av datum för valet och så kampanjen. För att det federala valet skall kunna äga rum den 28 nov. är det nödigt att upplösa parlamentet senast den 4 okt.

* * *

Mr. Meighens valproklamation just nu ådragar sig allmän ovilja, emedan resultatet av folkräkningen ännu icke är känt. Premiärminister John Oliver i British Columbia yttrande förra veckan: "Jag tvekar icke det minsta att uttala den meningen, att premiärminister Meighens tillvägagående att utlysa allmänt val före folkräkningsresultatet blivit känt ej kan rättfärdigas." Mr. Oliver fortsatte: "Resultatet av denna handling är att beröva de västra provinserna under en tid av fem år deras rättmätiga representationsrätt, och det visar, att folkets konstitutionella rätt offras i partiintresset."

* * *

Manitoba avdelningen av Great War Veterans' Association höll i måndags möte i Winnipeg samt antog en resolution, i vilken man rekommenderade att Port Arthur konventionen skulle antaga klart framställda principer med hänsyn till de kommande federalvalen. Resolutionen bekräftar lokal autonomi i politiska frågor samt påyrkar understöd av soldatkandidater, som lova uppehålla rättvis lagstiftning. Medlemmar av lokalavdelningarna uppmanas att göra alla kandidater i deras valkretsar bekant med organisationens politik — sådan den är framlagd av Dominion "command" — samt söka erhålla deras understöd för dess definierade principer.

* * *

En liberal seger med de progressiva i andra plats och de konservativa som dålig tredje anser kabinettminister J. E. Perrult av Quebec skall bli utgången av det kommand federalvalet. Han yttrade f. v. bland annat: "Vi äro redo att ge farmarna ett rent fält i de tre prärieprovinserna, men British Columbia kommer att bli lika delat mellan liberaler och konservativa. Quebec blir helt liberalt och vi vänta ganska goda majoriteter i sjöprovinserna. Vad som kommer att hända i Ontario är trivelaktigt."

Planer för det kommande valet påbörjades i tisdags av den nationalaliberala organisationens komité, som då sammanträdde i Ottawa. Delegaterna, som representerade alla provinser, gjorde ett noggrant överslag från rapporterna av det liberala partiets ställning. Man ansåg, att partiet skulle få en substantiell majoritet i nästa parlament.

En delegation från Prince county, Prince Edward Island, begärde att W. L. Mackenzie King, liberalernas ledare, skulle representera denna valkrets samt åtminstone hålla tvenne tal där. Mr. King har redan nominerats North York.

* * *

En konferens hölls i tisdags i Edmonton mellan Hon. T. A. Crerar, premiärminister Greenfield, H. W. Wood, president för U. F. A., Norman Lambert av Canadian Council of Agriculture samt George Chipman, redaktör för Grain Growers' Guide. "Vi ha ingenting att säga," förklarade mr Crerar, "min politik är att aldrig bli intervjuad."

Från vad som kunnat inhämtas av detta möte, synes United Farmers of Alberta vara beredda att definitivt inträda i striden. Organisationsmöten av lokalavdelningar över hela Alberta kommer troligen att kallas inom de närmaste dagarna.

(Forts. å sid. 4.)

Mästerskapens rekordskörd.

Svenska mästerskapen i allmän idrott ha ägt rum för 26:e gången och lämnat resultat, som minst kunna kallas ypperliga. Sex nya svenska rekord sågo dagens ljus och i åtta av 20 grenar slogos de föregående bästa mästerskapsresultaten. Mästerskapen ägde rum för första gången 1896 samt gingo nu samtidigt av stapeln i Finland, Norge och Danmark. Danskarnas bästa resultat nåddes på 100 meter, Brock, 11 sekunder, och stavhopp 3,81, men i övrigt äro inte resultaten jämförliga med Sveriges.

Norrmännen ha överträffat de svenska resultaten i längdhopp, Sverre Hansen 7,10, och spjutkastning, Thorp 103,35 och nått samma tid på 100 meter, Guldaker, Finland ,har fyra bättre resultat, 800 meter Wilén 1,57, 1,500 Järvälä 4.01,3, spjutkastning Peltonen 106,43 och diskus Niitymaa 81,81, samt lika på 400 meter, Wilén 49,8. Det sista får man för övrigt anse betydligt bättre än Weijnarths resultat, då Wilén hade tre straffmeter att lägga till distansen. Man får i alla fall vara nöjd med att Sverige har tio resultat bättre än grannarna, även om resultaten uppnåtts på en bättre bana.

Skändligheter i Rhenområdet.

Den franska "regimen" alstrar en fruktansvärd hatkänsa.... uti hela Tyskland.

De färgade — en skamfläck.

OM EN OTROLIG våldshandling berättades i tyska pressen i juli månad. Då omtalades, hur två franska, marockanska soldater våldfört sig mot två unga tyska damer, som vistades i ett pensionat i den lilla, vid Rhen belägna staden Boppard. Då i regel alla våldsdåd från de vita och färgade franska soldaterna sida betecknas från franskt håll som blott o. bart lögnhistorier, begav sig förliden månad en svensk tidningsman dit för att på ort och ställe söka vinna klarhet om ,huru det i själva verket förhölle sig med det i frågavarande "Boppard-fallet." I Frankfurt om Main, som ej är ockuperat av de allierade, varnades han för att "röra" i denna skandal. Han beslöt dock att göra ett besök i Boppard samt skildrar i de senast anlända numren av Sv. Morgonbladet sina rön på följande sätt:

Av de underrättelser ,som jag på olika håll inhämtade framgick, att de åsyftade tyska flickorna bott på ett katolskt pensionat — Marienberg — och att de en dag i början av juli företagit en promenad strax utanför staden vilken — inom parantes sagt — har 8- a 10,000 invånare och är en bekant, besökt luftkurort. Det var mitt på ljusa dagen som promenaden företogs ont flickorna anade ej att något ont skulle hända dem. Plötsligt rusade emellertid fram ur ett buskshär ett par marockanska soldater, kastade sig över den ena av flickorna och förövade mot henne våldtäktsbrott. Och denna avskyvärda våldshandling skedde i närvaro av flickans moder, hennes kusin och en annan dam ,en bekant till flickan. De äldre damerna hotades av skurkarna med knivar och knölpåkar och höllos dymedels ett stycke på avstånd från själva platsen för överfallet. Den ene av marockanerna lät muta sig med 200 mark att lössläppa sitt byte — flickans kusin — men den andre boven fullbordade våldtäktsbrottet. Man var givetvis mycket förbehållsam och försiktig vid upplysningars meddelande om överfallet. Den franska presscensuren och militärpolisen i det ockuperade området gå mycket strängt tillväga, när man befarar, att något för kolonialtrupperna mindre fördelaktigt skall bli känt och spritt bland allmänheten. Någon verklig tryckfrihet existerar ej längre i de tyska städer, som äro ockuperade av de franska trupperna. Såsom ett exempel härpå må nämnas, att nyligen två av medarbetarna i Düsseldorfer Zeitung blivit av de franska myndigheterna åtalade och dömda till fängelsestraff för artiklar, som voro misshagliga för det franska militärbefälet. Den 13 juli blev chefredaktören för nämnda tidning, Paul Müntel, hämtad från sin bostad av två franska gendarmer och dömd till fyra dagars fängelse och den 20 juli blev tidningens politiske redaktör, dr Rochlitz ådömd åtta dagars fängelsestraff. En mängd tyska tidningar ha blivit dömda till dryga böter och deras utgivande har för längre eller kortare tid förbjudits.

Ej blott i hela Tyskland utan även i England och Amerika har det skändliga dådet i Boppard väckt avsky och förbittring.

Och dock äro dylika tilldragelser numera ej alls några ovanliga företeelser i Rhenprovinsen ,sedan franskmännen sänt till de ockuperade områdena 10,000-tals färgade soldater. På grund av att en del av dessa franska kolonialsoldater ej kunna fördraga klimatet och även av andra skäl ha de sedermera åter blivit borttransporterade. För närvarande beräknas dock antalet färgade soldater i det ockuperade området uppgå till omkring 25,000 man, därav 15,500 från Nordafrika och 2,500 från Madagaskar. Återstoden utgöres av anamitiska trupper. Jag har med egna ögon sett dessa färgade soldater i städerna utefter Rhen ,och det är löjligt att söka förneka deras därvaro. Av de nordafrikanska trupperna är en del från Marocko, andra från Algeriet och Tunis.

En kvinnoförening i Rhenprovinsen — "Rheinische Frauenliga" — har konstaterat 11 fall av mord, misshandel, överfall, våldtäktsförsök och våldtäktsbrott mot kvinnor, begångna av franska kolonialsoldater. Generalmajoren Henry T. Allen, befälhavare för de amerikanska trupperna, omnämner 66 "officiellt" anmälda fall av förbrytelse emot kvinnor begångna av färgade soldater och säger att i 28 fall ha de skyldiga blivit bestraffade. Straffen ha utgjort lägst 30 dagars fängelse och högst 10 års tukthus.

För de svarta truppernas räkning ha de franska myndigheterna i flera städer vid Rhen upprättat — bordeller. De tyska stadskommunerna få betala kostnaderna för inrättandet av dessa "Freudenhäuser". Till och med i världsberömda tyska badorter som numera ha franska garnisoner har påbjudits upprättande av bordeller. I Wiesbaden t. ex. blevo på begäran av fransmännen inrättade två bordeller, vilka kostade staden 588,542 mark, vartill kom kostnaden för inredningen 150,000 mark. På denna sistnämnda summa skall "glädjehusets" förvaltare göra en avbetalning av 1,500 mark per månad, allt enligt vad tidskriften "The Nation", som hyser stor sympati för Frankrike ,berättar. Enligt samma tidskrift blev i Bad Ems borgmästarn av de franska militärmyndigheterna tvingad att inrätta en bordell — sedan han upprepade gånger vägrat att göra det och med anledning härav hotats med strängt straff. För övrigt ha bordeller inrättats i Kaiserlautern, Landau, Lud-

(Forts. å sid. 4.)

Frakttaxorna och industrien.

Fabrikanter framhålla, att de höga frakttaxorna framkalla arbetslöshet.

Sägas lamslå all industri.

UPPMÄRKSAMHETEN har nu på ett särskilt sätt riktats därpå, att järnvägarnas i U. S. (liksom i Canada) höga frakttaxor till stor del bära skulden därför, att den industriella verksamheten är förlamad, och att stor arbetslöshet till följd därav är rådande i landet. En delegation, representerande the Michican Manufacturers' association, hade den 29 augusti företräde hos handelssekreterare Hoover och framhöll vid detta tillfälle ,att någon väsentlig förbättring av arbetsförhållandena i landet icke är att vänta, förrän det blir en allmän reduktion av frakttaxorna, och förrän regeringen uppgör med järnvägarna de krav, som dessa ha på grund av järnvägarnas opererande genom regeringen under kriget och den närmaste tiden efter kriget.

Ehuru delagationen närmast förde talan för sin egen stat, intygade dock rapporter från andra stater ,att förhållandena äro lika i alla industricentra.

John L. Lovett, som förde delegationens talan ,framhöll, att de höga frakttaxorna hindra transporten och förlänga arbetslösheten. Som fabrikant hade han gjort den erfarenheten, att förbrukare av fabricerade produkter, utom livsförnödenheter, uppskjuta sina inköp, tilldess frakttaxorna gå ned för att så mycket som möjligt nå det normala stadiet.

Fabrikerna stå stilla eller arbeta blott en del av tiden på grund av de höga transportkostnaderna. Då frakttaxorna gå ned en gång, så att de fabricerade produkterna kunna transporteras med fördel, skola även de, som nu äro arbetslösa, få anställning.

Generalmajor Leonard Woods har från Manila meddelat, att han accepterat posten som guvernör över Filippinerna. Han säger ,att situationen där är högst allvarlig.

Timmerfällningen uti U. S. A.

Det fälldes under 1920 ej så mycket timmer i U. S. som 1919, säger man i skogskretsar. Detta uttalande är baserat på rapporter avgifna av 927 större sågar representerande ungefär hälften av hela landets timmerindustri.

Vad de olika distrikten beträffar, så har det iakttagits ,att en stark ökning i timmerproduktionen gjort sig gällande i de västra staterna, Washington, Oregon, California, Idaho och Montana. Distrikten kring de stora sjöarna utvisa emellertid en avsevärd minskning uppgående till i medeltal 10 procent. Likaså märkes en avsevärd nedgång i produktionen av "southern pine" i hithörande distrikt, dock med undantag av Georgia och South Caroina, där en liten stegring spåras.

Atlantens slutliga besegrande.

Människosnillet synes nu hava besegrat den väldige samt farlige vattenjätten.

En märklig 400-års historia.

DE VITTFLYGANDE planer man hade för det väldiga luftskeppet ZR-2, som nyligen förstördes i Hull, England, återkallar i minnet de många skiljda försök som gjorts att "krossa" Atlanten. Man tänker då först på Kristoffer Columbi färd 1492, som var rekordbrytande för sin tid ,och sedan på den hittills senaste länken i denna utveckling, då R-34 i juli för två år sedan gjorde sin framgångsrika luftfärd. Den senare färden har kallats för kulmen av fyra århundradens strävan att bli herre över oceanens och luftens element och mysterier.

För elva år sedan — 1 september 1910 — ångade oceanvidundret Muaretania ut från Southampton, England, samt nådde New York på fyra dagar, 10 timmar och 41 minuter, ett rekord som aldrig sedan slagits. Kapten John Alcock och Whitten Brown, brittiska aviatörer ,startade från St. Johns, N. F. i ett biplan och flögo tvärs över Atlanten 1,900 mil samt landade i Clifden, Irland, nästa dag efter en flykt på 16 timmar och 12 minuter. Alcock dödades i en olyckshändelse följande december i Frankrike.

R-34:s tid var 108 timmar och 12 minuter. Columbus behövde 70 dagar för att nå San Salvador från Palos, Spaninen.

Under mer än 300 år, daterande sig tillbaka från Columbi tid, har ocean navigationen gjort liten framgång Samma kraft ,som framdrev Pinta, Nina och Santa Maria över det "stora och okända djupet", nämligen segelkraften, var i allmänt bruk intill 1819, då den amerikanska ångaren Savannah demonstrerade ett nytt sätt att färdas mellan Europa och Amerika.

Det var just 100 år efter Savannahs första tur, som lyckades göra tre framgångsrika luftfärder över den vida Atlanten — en i hydro-luft-skepp, en i biplan och en i en styrbar ballong. Hydro-luftskeppet, känt som NC-4 och tillhörande Förenta Staternas flotta, avgick den 16 maj 1919 med sjöofficeren Albert C. Read från Trepassey, N. F. samt nådde Horta å Azorerna (1,200 mil avlägset) på 15 timmar och 18 minuter. Senare flög det till Portugal.

Före dessa ovannämnda framgångsrika luftfärder hade försök gjorts att genom luften taga sig över den stora "vattensamlingen." Det första av dessa gjordes av den amerikanska journalisten och upptäckaren Walter Wellman samt Melvin Vaniman den 15 oktober 1910 i en styrbar ballong kallad Amerika. De startade från Atlantic City, N. Y. med en besättning av fyra man (en engelsman, en australier och två amerikanare). Deras mål var vilken punkt som helst på kusten av England, Irland eller Frankrike, dit vinden skulle driva dem.

Efter att ha varit uppe i luften i tre dagar och nätter samt tillryggalagt 1,010 mil och kastats omkring av vindarna upptogos de av ångaren Trent 375 mil öster om Cape Hatteras, halvvägs mellan New York och Bermuda. Ballongen kvarlämnades i havet.

Den brittiske aviatören Harry G. Hawker och den brittiske sjöofficeren Mackenize Grieve startade den 18 maj 1919 i en tyngre-än-luften maskin från St. Johns, Nfld., på en direkt färd till Irland. Detta försök betraktades allmänt som det mest våghasliga ända upp till denna tid. Efter många timmars faror och kämpande emot hårda väderleksförhållanden räddades Hawker och Grieve den 19 maj mitt i oceanen av den danska ångaren Mary. Hawker dödades den 12 juli under en flygolycka.

Alla dessa modärna ansträngningar att bli herre över Atlanten både över och under dess yta utgöra en skarp kontrast mot de ringa framstegen i ocean-navigation under de föregående 427 åren. Seglens aera hade pågått utan nämnvärd förbättring från Columbi dagar till 1819, då ångaren Savannah på 350 ton samt med en längd av 100 fot plöjde sin väg från Savannah, Ga. till Liverpool på en tid av 25 dagar. Hennes maskiner voro dock endast hjälpmaskiner ,ty hon var försedd med full segeluppsättning. Då vinden var gynnsamm eller sjön för svår för ångmaskinen, hjälpte man sig med segel.

(Forts. å sid. 4.)

En titt ner uti Europas politiska gryta.

Förhållandena i Moskwa sägas ha betydligt ljusnat sista tiden. Finland uppmanas sluta sig till den baltiska unionen. De brittiska arbetarna plädera för avrustning.

SOVJETREGERINGEN GÖR ALLT FÖR HUNGERSNÖDEN.

FÖR PARTISKHET och extravagans anklagade f. v. Hjalmar Branting nationernas förbund vid deras möte i Geneva. Lord Robert Cecil av Sydafrika försvarade rådet men var i stället mycket skarp i sin kritik mot de länder ,som enligt statistiken använde 20 procent av sina tillgångar för beväpning och samtidtg klagade över ekonomisk ostadighet samt en dålig handelssituation.

Den komité, som skulle behandla artikel X, som omnämndes i ett föregående nr., meddelade i måndags, att den beslutat att ej föreslå några modifikationer i villkoren i sagda artikel men att den antagit en resolution, som detaljerade artikelns utsträckning.

Den indiske advokaten S. R. Inavas Sastri, klädd uti en indisk dräkt samt yttrande sig på perfekt och vältalig engelska, föreslog samma dag, att Förenta Staterna kunde uträtta något mera praktiskt än att blott klandra ligan, för vad den gjorde eller underlät att göra.

* * *

Den del av den franska pressen, som utmärkt sig för misstro mot den fransk-brittiska alliansen, börjar nu framställa krav på, att de allierade samlas för att besluta sig om en gemensam politik i händelse av Tysklands bankrupt. Första delen av programmet är ,att Frankrike får en del av den första biljonen guldmark, som utbetalades sista månaden och som tilldelades Belgien och Storbritannien. Men det finnes ett mycket mera allvarligt problem och det är att den tyska marken sistlidne vecka föll till under en cents värde på grund av den sista avbetalningen på krigsskadeersättningen. Därför väntar man nu, att Tyskland skall bliva bankrupt, därtill tvingat av omständigheterna.

Enligt överenskommelse mellan Louis Locheur, fransk minister för det befriade området ,och Walter Rathenau, tysk rekonstruktionsminister, förbinda sig tyskarna att inom tre år till Frankrike överlämna 7 miljarder guldmarks värde av byggnadsmaterial. Transaktionen kommer att handleras av tvänne bolag ,ett tyskt och ett franskt, båda under regeringsuppsikt, men med tillåtelse för privat kapital att deltaga i finanseringen. Det tyska bolaget skall ombesörja materialets kollektering, transportering o. överlämnande till det franska under det de tyska tillverkarne erhålla sin betalning av regeringen i Berlin. Det franska bolaget skall sedan försälja materialet å öppen marknad till priser, som icke få innebära en alltför stark competition med fransk tillverkning. Överenskommelsen måste ratificeras av tyska riksdagen och franska deputerade kammaren.

* * *

Tjitjerin sände f. v. en not till högsta rådet refuserande dess förslag att sända en undersökningskomité till Ryssland. I sagda not framhöll han, att denna komité tydligen hade för avsikt att spionera ut Rysslands svaghet men ej bringa hjälp till de av hunger lidande.

En amerikansk tidningskorrespondent meddelar f. v. från Moskwa, att en betydlig förändring till det bättre inträtt under de tre veckor, som han vistats där. Han säger ,att man kan märka en stark optimistisk strömning. Det ser ut som om den ryska jätten, vimmelkantig av de sista sju årens händelser, nu skakar på sig med nyvaknat liv o. styrka. På grund av den ändrade ekonomiska politiken med dess lösgivande av privat affärsinitiativ börjar fabriker och restauranter att öppnas å alla håll. Folket börjar även visa sig ivrigt att arbeta.

Daily Heralds korrespondent i Moskwa skriver rörande kampen mot hungersnöden:

"Anstalter träffas i stor skala av sovjetregeringen för att sända livsmedel till de nödlidande områdena.

Fri transport på järnväg o. sjöledes har av exekutivkomtén beviljats för livsmedelssändningar från Hjälpkomitén.

Folkommissarien för sundhetsväsendet, Semasjko ,har förklarat, att sovjetregeringen öppet erkänner ,att situationen är mycket allvarlig, och har anlitat hjälp från den forna regeringens ministrar. Samvärkan från alla läger är välkommen.

I "Izvestija" uppdrar Semasjko en jämförelse mellan föregående hungersnöd och den nuvarande. Den förra hungersnöden framhåller han.

(Forts. å sid. 4.)

Fords tillgångar — 700 milj.

Den på en del håll uttalade förmodan, att Henry Ford skulle befinna sig i finansiella svårigheter, synes bero av en villfarelse att döma av de uppgifter, mr Ford och the Ford Motor Company jämte levererade skattebelopp inlämnat till statens taxeringsdepartement. Mr Fords siffror utvisa, att hans tillgångar belöpo sig till $$263,368,199.

Bankmän i Detroit påpeka emellertid, att deklarationen gäller endast "tangible assets." Den omfattar ej hans järnvägsintressen och andra tillgångar, vilkas sammanlagda siffror torde skruva upp hans faktiska förmögenhet till inemot sjuhundra miljoner dollars. Själv säger sig Ford ej veta, huru mycket han äger och bryr sig ej heller om att veta det.

President Schulthess av Schweitz förklarade vid öppnandet av anti-alkohol kongressen i Lausanne ,att alkoholen var det främsta hindret för världsfreden.

Joseph Napoli från Detroit erkände f. v. att han begått tre mord för $30 per styck.

En sv. skeppsbyggnadsexpert avliden.

EN AV SVERIGES förnämsta och måhända även i utlandet mest kända skeppsbyggnadsexperter, ing. Johan Johnson, avled den 13 aug. i sitt hem i Långedrag utanför Göteborg efter en längre tids sjukdom.

J. föddes den 15 april 1859 i Ljungarum, Jönköpings län. Som den borne skeppsbyggare han var inriktade han sina studier tidigt åt skeppsbyggnadskonsten och genomgick 1880 skeppsbyggeriskolan i Göteborg. Praktiserade därefter under 10 år vid flera engelska skeppsvarv och grundade vid återkomsten till Göteborg tillsammans med dåvarande ingeniören, sedermera avlidne professor C. E. Pettersson, ingeniörsfirman Johnsson & Pettersson, vilken firma med sina båda gedigna ledande män mycket snart vann det största förtroende och hastigt uppblomstrade.

Under 1893—1896 tjänstgjorde J. dels såsom vik. lektor och dels såsom lärare i skeppsbyggeri vid Chalmerska institutet, en befattning, som han dock måste avsäga sig då den tog för mycken tid i anspråk för hans alltmer omfattande verksamhet såsom konsulterande fartygsingeniör. Bland övriga tjänster J. innehaft må nämnas fartygsinspektör i redieribolagen Thule, Svenska Llyod, Svithiod, Götha m. fl. Här nedlade han betydande arbete och förtjänster vid tonnagets nydaning, inom resp. bolag. J. var även på sin tid expert i klassifieringssällskapen Eng. Lloyd och Brittish Corporation.

Bland de många bemärkta fartygskonstruktioner han utfört må anföras Grängesbergsbolagets bekanta malmbåtar med det s. k. ficksystemet, som på sin tid väckte så stor och berättigad uppmärksamhet. För Grängesbergsbolaget har han dessutom utfört en mängd andra konstruktionsritningar av betydelse och övervakat byggandet av flera av bolagets fartyg.

För bröderna Nobel i Petersburg konstruerade J. en mängd fartyg som byggdes i Ryssland för olika ändamål, t. o. m. sådana, som skulle trafikera så grundgående farvatten, att skroven fingo förses med hjul. Han var med rätta ansedd såsom en den mest framstående expert på byggandet av specialtyper. Bland mera kända fartyg som han konstruerat kunna i förbigående nämnas — utom brödernas Nobels på sin tid mycket omtalade "Hamlet" — ångarne Thule, Balder, Saga, Vollrath Tham, Ljusne Jernverk, Iberia, Sir Ernest Cassel.

Ingeniör J., som närmast sörjes av maka, född de Maré, var en utomordentligt gedigen man.

Spetsbergskolens värde anses vara stort.

DEN ÅRLIGA skeppningen från de svenska kolfyndigheterna på Spetsbergen bör utan svårighet kunna uppdrivas till betydligt över 100,000 ton, anser generaldirektör K. A. Fryxell, som i dagarna återkommit från sin på Spetsbergen tillbragta semester. För att de stora fyndigheterna skola kunna till fullest tillgodogöras fordras blott att lastningsmöjligheterna vid gruvan förbättras, något som också låter sig göra utan större tekniska svårigheter. En årskvantitet på 100,000 ton kan uppnås enbart genom en viss alltför stor förlängning av lastningskajen, som möjliggör samtidig lastning av två båtar i stället för nu endast en.

Generaldirektör Fryxell ser, över huvud taget, rätt optimistiskt på Spetsbergskolens värde ur nationalekoimisk synpunkt. Han tror att vi om några år skola vara tillfredsställda med att dessa naturrikedomar verkligen befinna sig i svensk ägo. Man får icke endast räkna med fyndigheternas ekonomiska värde för stunden, utan också för framtiden. Man skulle här kunna draga en parallell mellan svenska malmfyndigheter i Lappland och Spetsbergskolen. Även de förra hade, som bekant, sin tid av motigheter, icke minst ekonomiska. Det är väl ingen som icke nu skulle beklaga om kraften och modet hos de svenska företagarna skulle ha svikit inför dessa svårigheter.

Den svenska kolonien på Spetsbergen är en i det hela mönstergill anläggning, förklarade generaldirektör Fryxell, särskilt om man tar hänsyn till de där rådande svårartade klimatiska förhållandena. Redan nu har detta lilla samhälle nått en viss grad av fulländning ,och där finns i stort sett vad som till livets nödtorft hörer.

De svenska kolfälten ha ett fördelaktigt läge med hänsyn till närheten till havet. De ligga ungefär 1 km. inåt land vid van Mijens bukt, där stora upplagsplatser ha anordnats vid själva stranden. Hela det 1 km. långa avståndet består av en enda lutning nedåt mot kusten ,varför transporten av kolen är tämligen lätt: den sker medelst linbana. Fyndigheterna själva ha gynnsamma lutningsförhållanden, som medföra betydande fördelar både med avseende på kolens framförande i dagen och med avseende å vattenavloppet ur gruvorna.

Under innevarande sommar har kolbrytningen legat nere ,men skulle

(Forts. å sid. 4.)